

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 8. szám
2011. május 6.

Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 8. szám
2011. 17. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette:
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pájtli Péter
pajtli.peter@aki.gov.hu
Németh Noémi
nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (06 1) 476-6093
Fax: (06 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	7
A gabonafélék jegyzése.....	9
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	15
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	15
Külpiaci információk.....	16
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	18
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	20
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	23
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	23
CUKORPIACI JELENTÉS.....	25

GABONAPIACI JELENTÉS

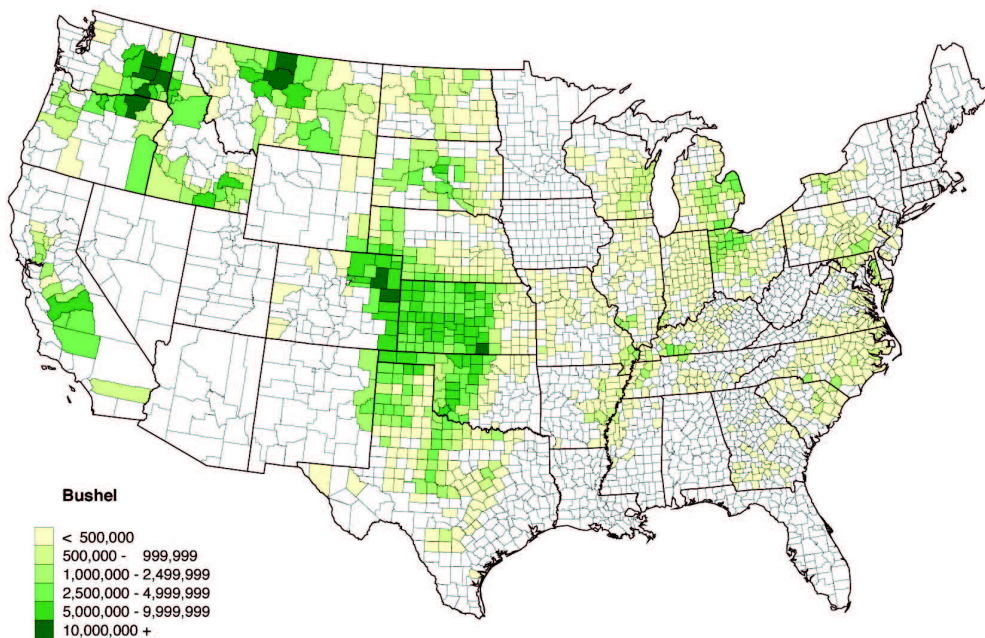
- Az USA déli államaiban – ahol főleg búzát termesztene – a szárazság miatt aggodnának a gazdák. Ezzel egy időben a középnyugati területeken (kukoricaöv) az esőzések és áradások okoznak gondot a termelőknek.
- Kínában, valamint az EU két legnagyobb gabonatermelő tagállamában esőre lenne szükség a következő napokban a növények zavartalan fejlődéséhez, különben a vízhiány már maradandó kárt okozhat az állományokban.
- Magyarországon a takarmánykukorica vetése 73, a tavaszi árpáé 97%-os készült-ségi állapotban volt május 2-án.
- A takarmánykukorica hazai termelői ára alig változott áprilisban márciushoz viszonyítva, az étkezési búzáé ellenben 7%-kal csökkent.
- Áprilisban tovább emelkedett a gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.

Világpiaci kitekintés

Az USA gabonatermő körzeteiben igen szélsőséges az idei tavaszi időjárás. Az ország délnyugati részén és a déli síksági területeken (ahol elsősorban őszi búzát termesztene) egyre nagyobb gondot okoz a szárazság, ezzel egy időben a középnyugati területeken és a Mississippi-folyó völgyében (kukoricaöv) a tartós eső és az áradások akadályozzák a szántóföldi munkákat.

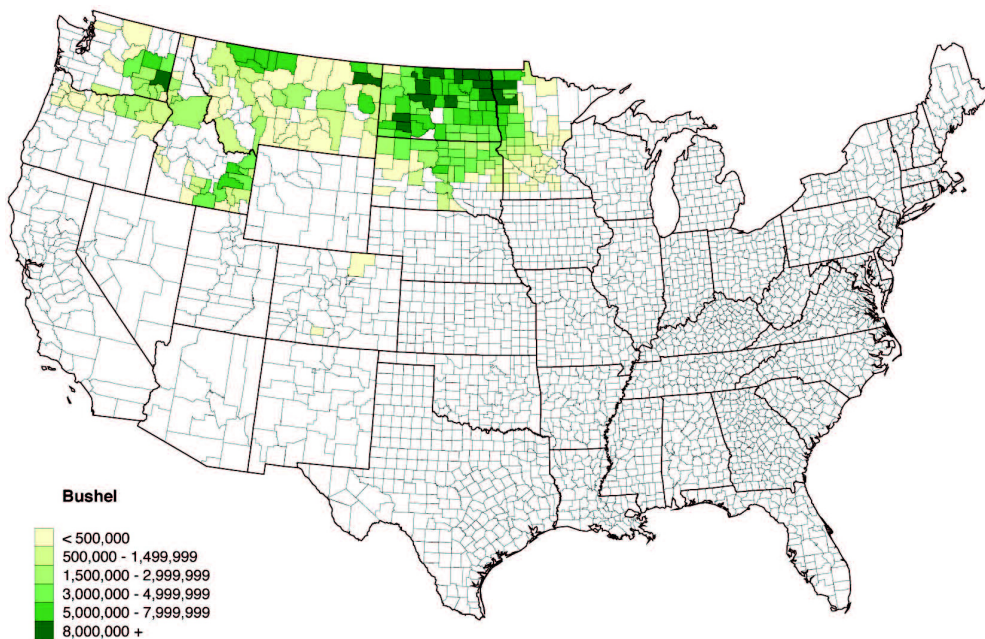
A déli síkvidék egyes részein az elmúlt négy évtizedben nem volt olyan száraz a tavasz, mint az idén. Ez kedvezőtlenül befolyásolta a vörös kemény szemű búza (HRW) állományok növekedését (ez a típus adja az USA búzaexportjának felét). A csapadék hiánya és a magas hőmérséklet miatt Texas államban közel 1 millió hektáron volt tűzvész május elején. Kansas államban – ahol a legtöbb búza terem – az állományok vontatott fejlődése következtében a korábbi évek átlagánál kevesebb termésre számítanak, ami újabb áremelkedéshez vezethet. Az elmúlt 12 hónap szélsőséges időjárása miatt a magas minőségű búza készlete szűkölt az USA-ban és globálisan egyaránt.

Az USA őszi búza termelése, 2010

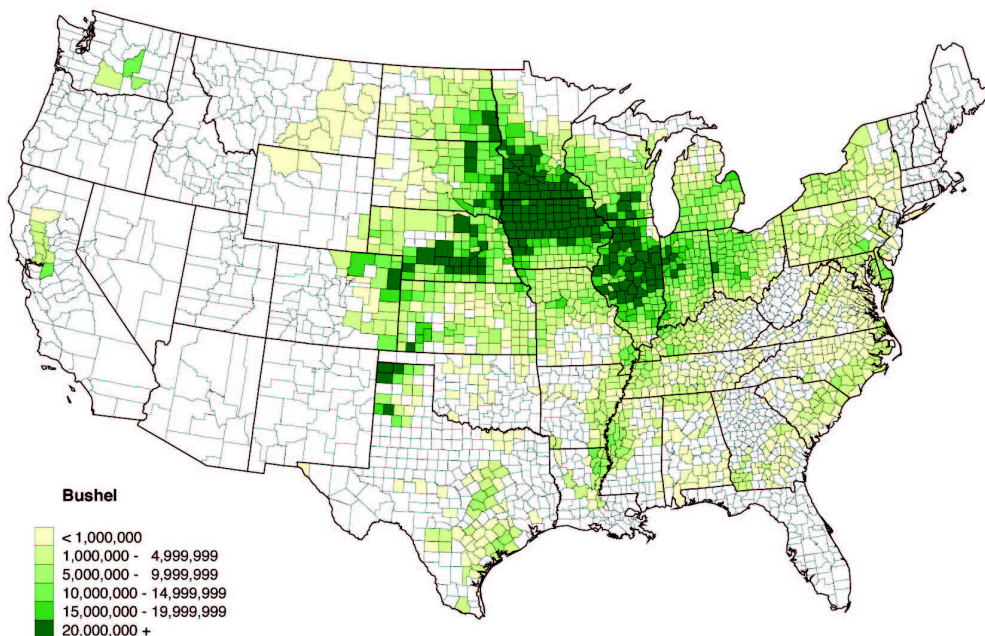
Forrás: USDA

Az USA tavaszi búza termelése, 2010

Forrás: USDA

Az USA kukoricatermelése, 2010

Forrás: USDA

Az USA kukoricaövében az esőzések késleltetik a tavaszi búza és a kukorica vetését. Ez fokozza a terméskilátásokkal kapcsolatos aggodalmakat, mivel a késői vetés csökkentheti a termést. A kukorica tervezett termőterületének mindössze 13%-án végeztek a munkával május első napjaiban, ami jóval elmarad az ötéves átlagtól (40%), és az elemzők várakozásaitól (16%).

Kína legnagyobb búzatermő régiójában (Henan tartomány, amely a teljes búzakisbocsátás kb. egynegyedét adja) a hosszan tartó szárazság miatt károsodhat a növényállomány. A veszélyeztetett terület nagysága kb. 1 millió hektár. A helyi hatóságok öntözést sürgetnek – főleg a kritikus fejlődési stádiumban – annak ellenére, hogy ez növeli a költségeket.

Argentínában – a világ második legnagyobb kukorica-exportőr országában – 20 millió tonna tengerit takaríthatnak be a folyó, 2010/2011. gazdasági évben. A termőterület (3,15 millió hektár) 52%-áról került a termés a magtárakba május elejéig.

Oroszországban a késői kitavaszkodás miatt április végén még alig tudtak haladni a tavaszi vetéssel. Az átlagos május eleji idő már segítette a szántóföldi munkák gyors elvégzését. A SovEcon piacelemző cég szerint kb. 26 millió hektárról takaríthatnak be búzát az idén, ami kissé elmarad az előző évitől. Az őszi búza termőterülete nem éri el a 12 millió hektárt, a tavaszi változaté ellenben megközelítheti a 15 milliót. Összesen 50 millió tonna körüli termésre számítanak.

Németországban a régóta tartó szárazság már károsíthatja az őszi vetésű (gabonafélék, repce) állományokat.

Franciaországban befejeződött a kukorica vetése május első napjaiban. A száraz tavaszi idő segítette a gyors vetést és a kelést. Az átlagosnál fejlettebb állományban a kártevők kisebb kárt okozhatnak, korábbi betakarításra és alacsonyabb betakarításkori szemnedvességre lehet számítani.

Hazai körkép

Magyarországon jól halad a tavaszi vetés. Az MgSzH május 2-i jelentése szerint a tervezett terület 73%-án vetették el a kukoricát. Csaknem befejezték a munkát (90% feletti készültség) Baranya, Tolna és Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben. Nagyobb a lemaradás Komárom-Esztergom megyében (36%). Békés, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben a terület kb. felén került a földbe a mag. A tavaszi árpa vetése országosan 97%-os készültségi állapotban volt május első napjaiban.

A takarmánykukorica termelői ára alig változott áprilisban márciushoz viszonyítva, az egy évvel korábbit azonban 92%-kal haladta meg (2. ábra). Egy tonna étkezési búzáért az előző havinál 7%-kal kevesebbet fizettek a vásárlók 2011 áprilisában, ez azonban még mindig a 2,5-szerese volt a 2010. áprilisi árszintnek (1. ábra).

A gabona alapú termékek feldolgozóinak értékesítési ára tovább emelkedett. A finomliszté és a fehér kenyérliszté 2%-kal, a rétesliszté 4%-kal, a búzadarácé 5%-kal volt magasabb áprilisban az előző hónaphoz viszonyítva (11., 12., 13. és 14. ábra).

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (17. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2011. 16. hét	2011. 17. hét	2011. 17. hét / 2011. 16. hét (%)
Étkezési	tonna	-	-	-	1 760	947	53,81
búza	Ft/tonna	-	-	-	67 308	69 607	103,41
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-
Takarmány-	tonna	965	1 670	1 816	16 604	4 451	26,81
kukorica	Ft/tonna	55 920	55 837	53 882	57 122	55 058	96,39
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

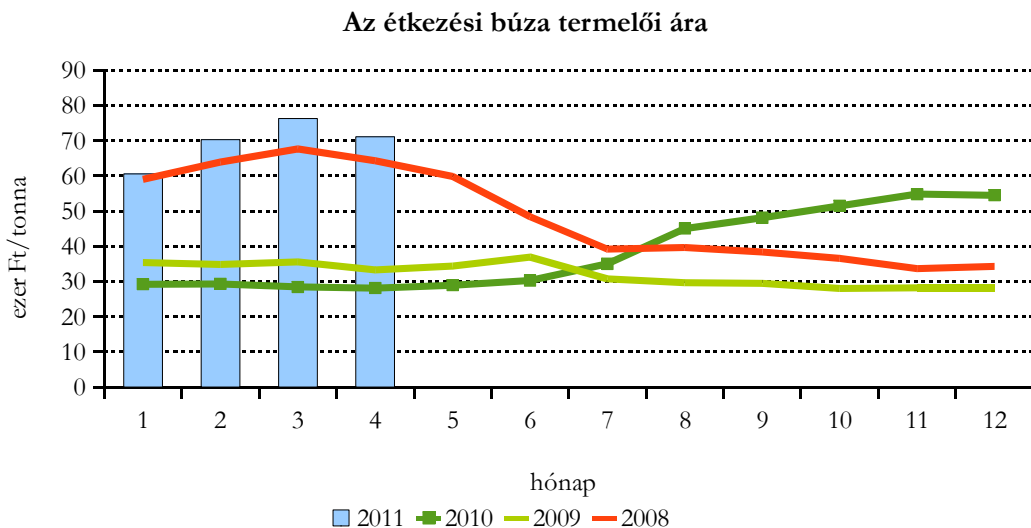
2. táblázat

A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2010. 17. hét	2011. 16. hét	2011. 17. hét	2011. 17. hét / 2010. 17. hét (%)	2011. 17. hét / 2011. 16. hét (%)
Étkezési	tonna	13 305	1 760	947	7,12	53,81
búza	Ft/tonna	28 241	67 308	69 607	246,47	103,41
Takarmány-	tonna	2 910	-	-	-	-
búza	Ft/tonna	27 165	-	-	-	-
Takarmány-	tonna	12 793	16 604	4 451	34,79	26,81
kukorica	Ft/tonna	30 327	57 122	55 058	181,54	96,39
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

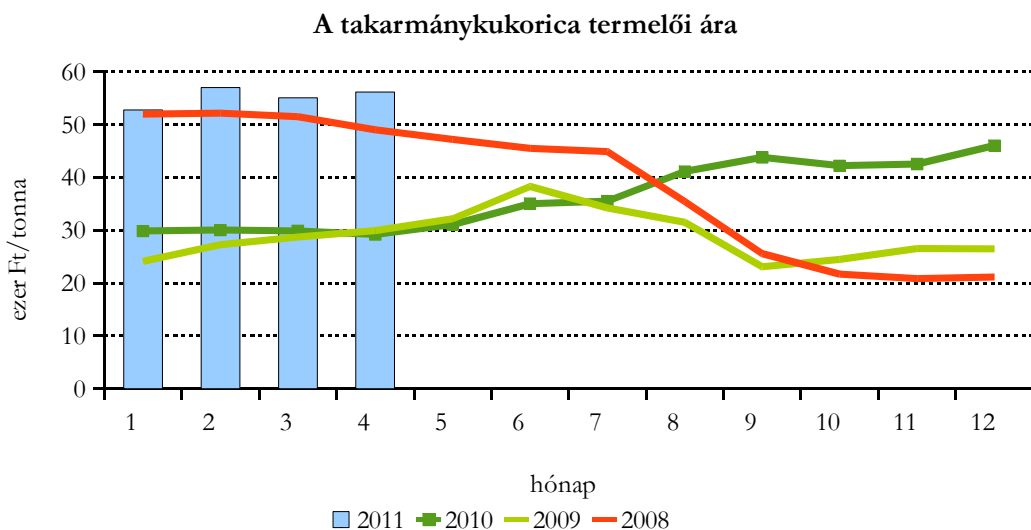
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

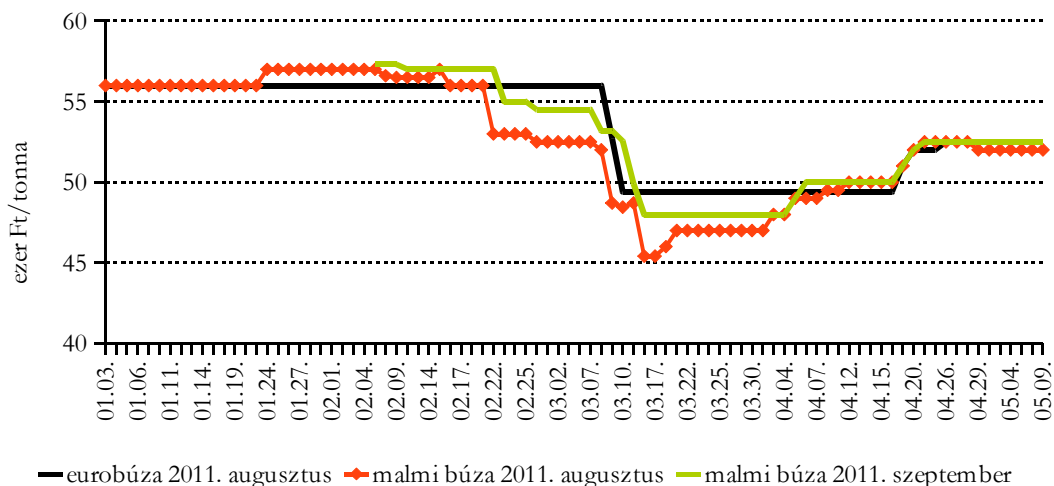

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

3. ábra

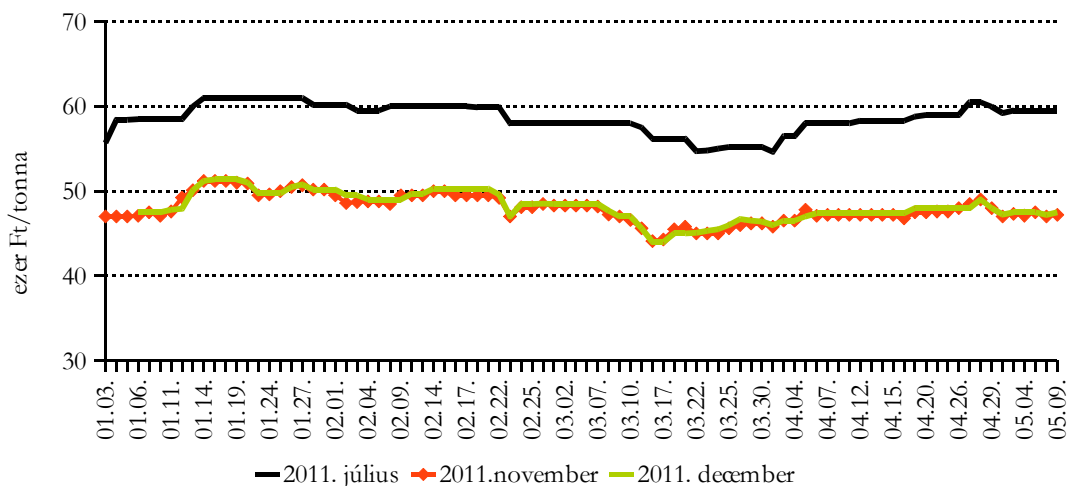
Az eurobúza és a malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

4. ábra

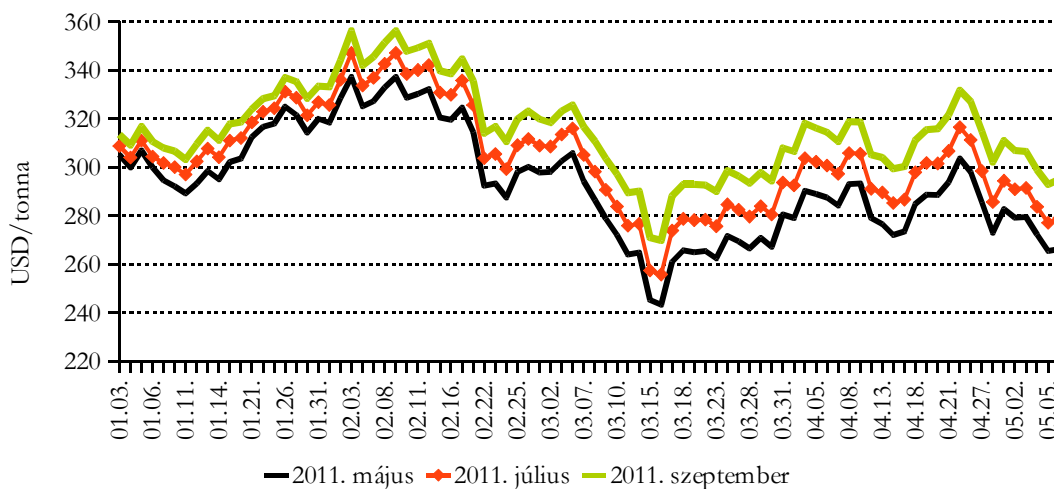
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

5. ábra

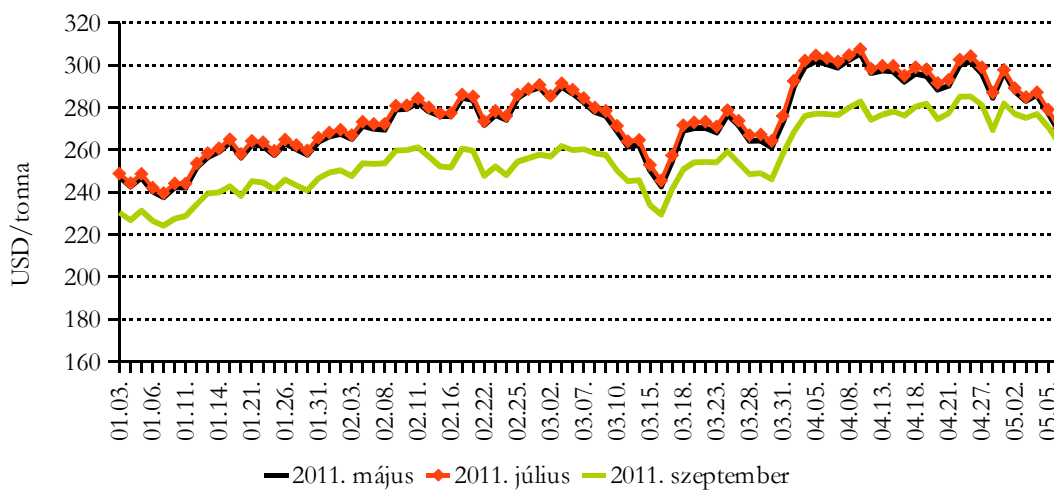
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

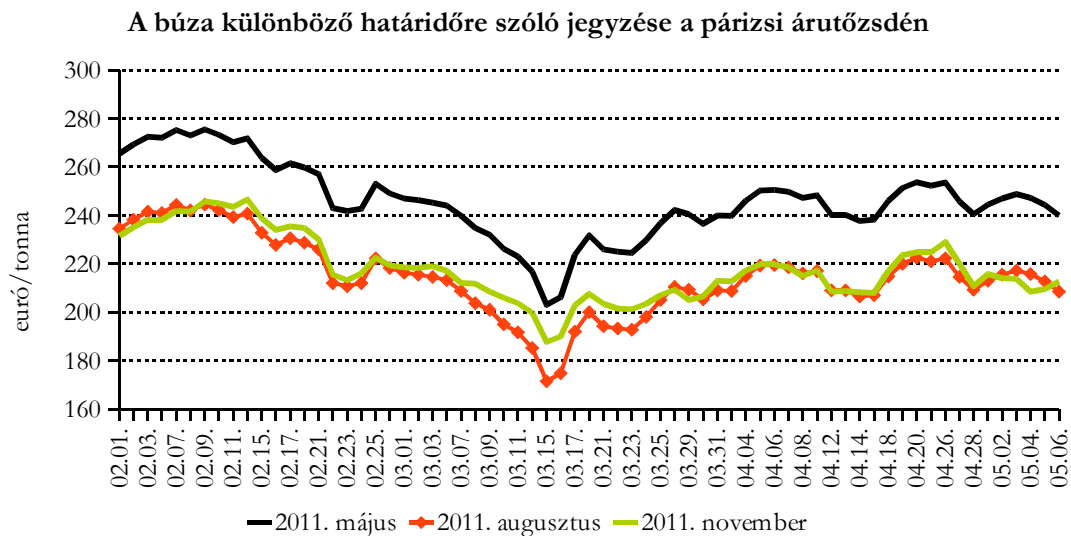
6. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

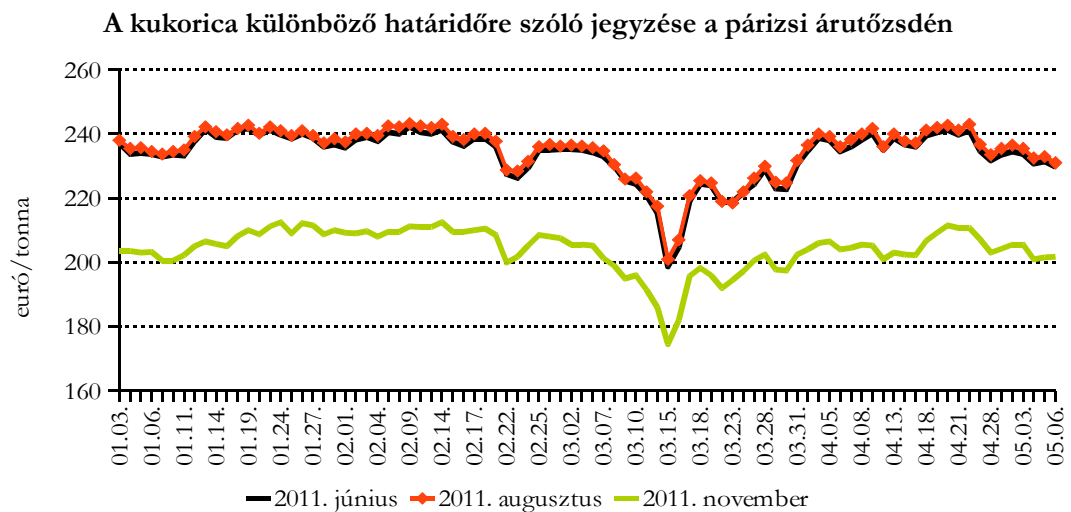
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

7. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

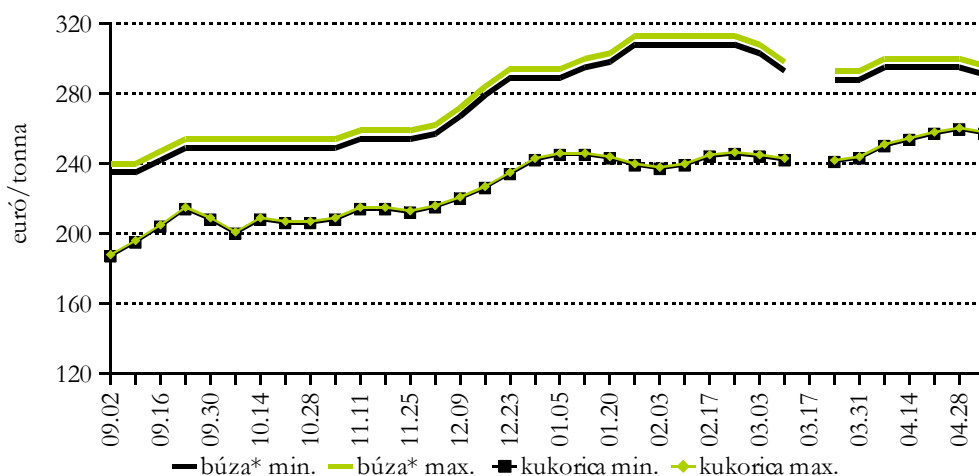
8. ábra

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

9. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

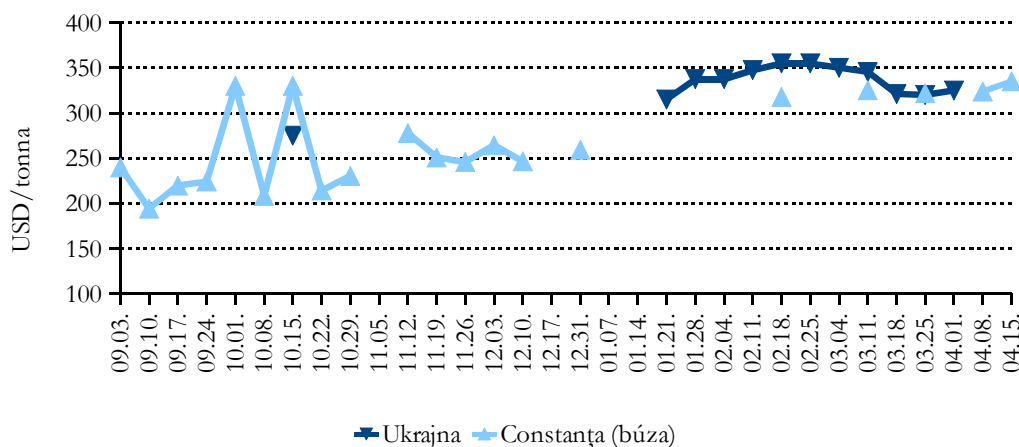

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (78/79 kg/hl, fehérje 13%).

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna

10. ábra

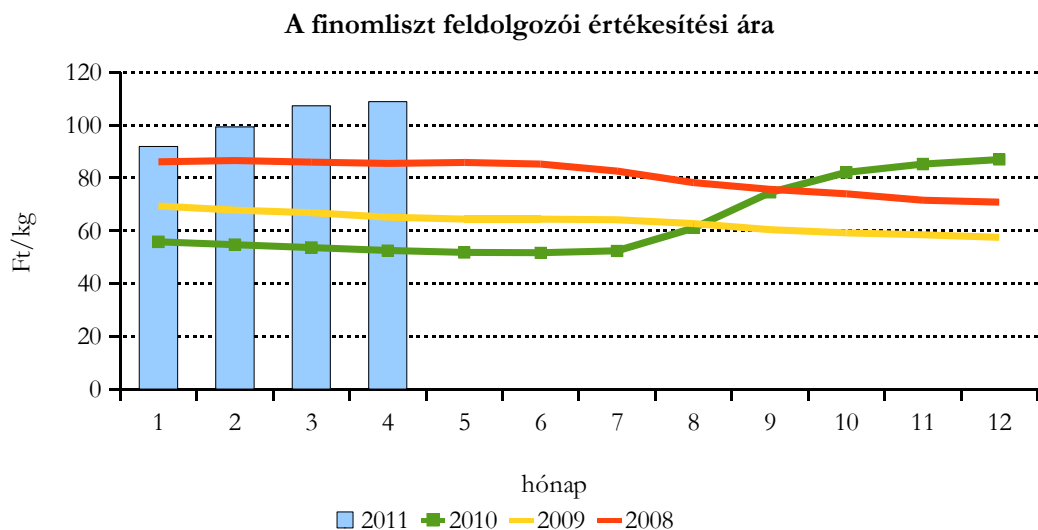
A malmi búza ukrán és román kikötői ára (FOB)

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

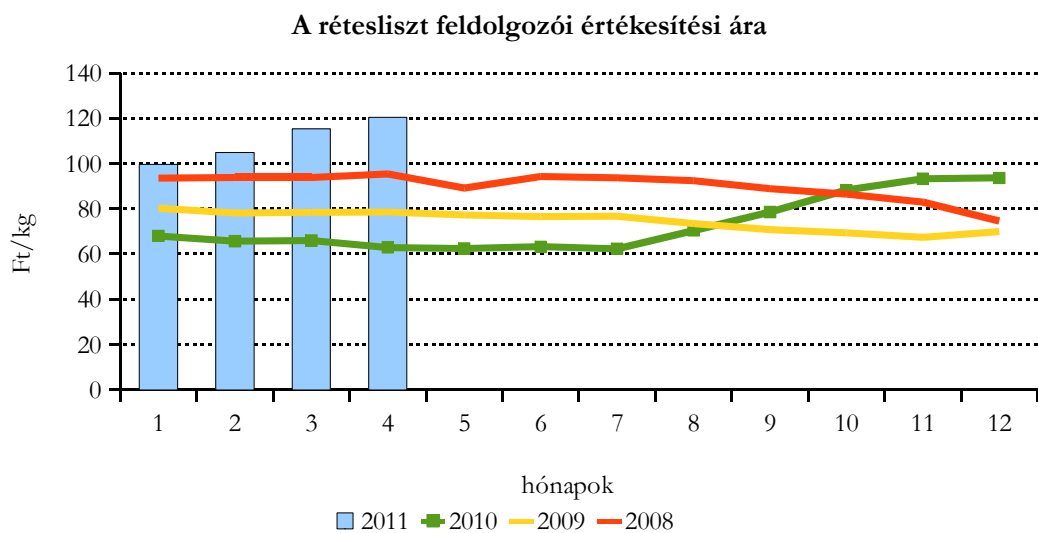
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

11. ábra

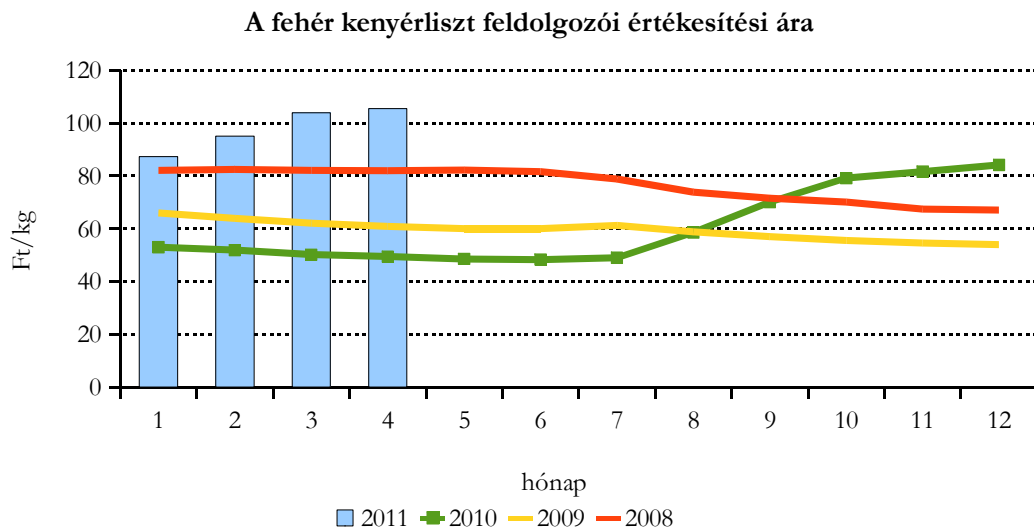
Forrás: AKI PÁIR

12. ábra

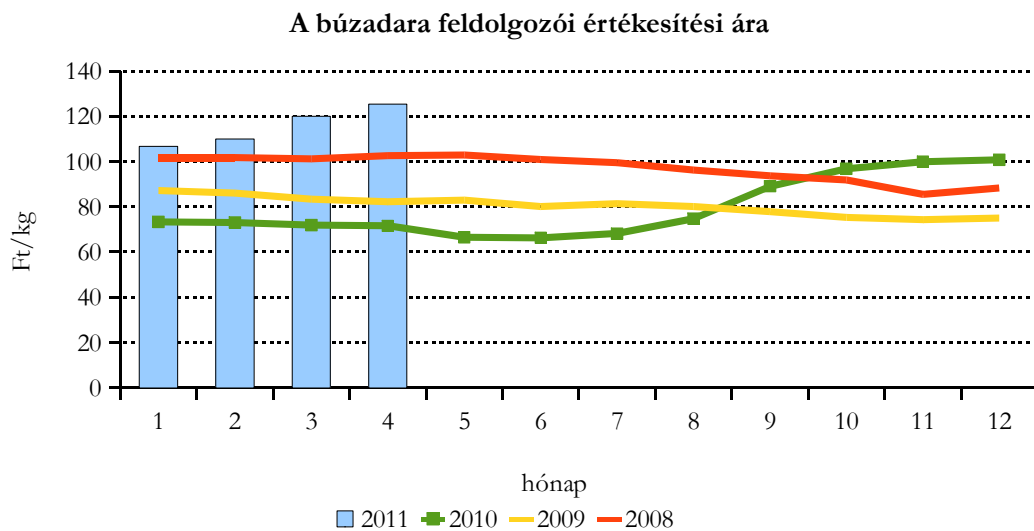
Forrás: AKI PÁIR

13. ábra

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 17. hét	2011. 16. hét	2011. 17. hét	2011. 17. hét / 2010. 17. hét (%)	2011. 17. hét / 2011. 16. hét (%)
Finomliszt BL 55	tonna	1517,87	398,56	411,61	27,12	103,27
ömlesztett	Ft/kg	51,15	108,05	104,85	204,98	97,04
Finomliszt BL 55	tonna	2248,89	1230,16	737,51	32,79	59,95
zsákos	Ft/kg	51,62	107,2	105,31	203,99	98,23
Finomliszt BL 55	tonna	888,35	521,14	345,74	38,92	66,34
zacskós	Ft/kg	56,27	117,89	118,53	210,65	100,54
Rétesliszt BFF 55	tonna	102,16	23,25	17	16,64	73,12
ömlesztett	Ft/kg	59,04	114,26	118,12	200,07	103,38
Rétesliszt BFF 55	tonna	36,68	30,75	22,05	60,11	71,71
zsákos	Ft/kg	58,93	120,68	114,46	194,23	94,85
Rétesliszt BFF 55	tonna	46,19	50,58	17,33	37,52	34,26
zacskós	Ft/kg	67,89	124,94	124,53	183,43	99,68
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1260,25	318,66	283,66	22,51	89,02
ömlesztett	Ft/kg	47,61	106,7	102,26	214,79	95,84
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1190,58	491,05	511,75	42,98	104,22
zsákos	Ft/kg	50,82	106,81	104,29	205,22	97,63
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	606,49	155,22	185,81	30,64	119,71
ömlesztett	Ft/kg	53,38	109,74	104,65	196,03	95,36
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	61,4	34,5	34,03	55,42	98,64
zsákos	Ft/kg	59,38	115,18	114,36	192,58	99,29
Étkezési búzadara AD	tonna	55,02	39,22	19,56	35,55	49,87
zacskós	Ft/kg	68,53	128,13	126,49	184,56	98,72

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2010. április	2011. március	2011. április
Finomliszt BL 55	152	181	193
Fehér kenyér	242	255	256
Félbarna kenyér	236	256	256
Étkezési búzadara AD	191	208	208

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. április 29.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. május	244,50	64 582	2011. május	282,60	50 244	2011. május	328,09	58 331
2011. augusztus	213,00	56 262	2011. július	294,36	52 334	2011. július	331,39	58 919
2011. november	215,75	56 988	2011. szeptember	310,97	55 287	2011. szeptember	338,19	60 127
2012. január	216,75	57 252	2011. december	326,25	58 004	2011. december	346,09	61 531
2012. március	218,00	57 583	2012. március	337,64	60 029	2012. március	351,88	62 560
2012. május	219,25	57 913	2012. május	342,12	60 826	2012. május	351,14	62 430

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2011. május	347,28	61 744	2011. május	205,00	60 811
2011. július	348,30	61 923	2011. július	202,50	60 070
2011. szeptember	347,93	61 858	2011. november	169,65	50 325
2011. december	350,78	62 364	2012. január	171,75	50 948
2012. március	355,00	63 115	2012. március	173,75	51 541
2012. május	353,26	62 805	2012. május	177,65	52 698

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. június	233,50	61 677	2011. május	296,85	52 777
2011. augusztus	235,50	62 205	2011. július	297,79	52 945
2011. november	204,25	53 951	2011. szeptember	281,89	50 117
2012. január	206,50	54 545	2011. december	263,54	46 855
2012. március	209,50	55 337	2012. március	267,72	47 597
2012. június	206,50	54 545	2012. május	270,87	48 157

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2011. május	453,00	119 655
2011. augusztus	432,75	114 307
2011. november	433,25	114 439
2012. február	433,00	114 373
2012. május	428,25	113 118
2012. augusztus	389,75	102 949

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- Esőzések és árvíz lassítják a tavaszi vetést az USA-ban
- Kína olajnövény importja továbbra is visszafogott
- A BÉT-en a repcemag augusztusi jegyzése 109 ezer Ft/tonnára csökkent május elején

Világpiaci kitekintés

A nemzetközi terménypiacokon a befektetők figyelme az akadozó egyesült államokbeli tavaszi vetésekre terelődött május elején. A kukoricaövezet több államában nagy esőzések voltak az elmúlt hetekben, ezzel szemben más államokban szárazság volt. A hideg és a sok csapadék lassítja a kukorica vetését, ezért – szemben az előző számban írtakkal (XIV. évfolyam 7. szám) – tovább nőhet a szója területe az USA-ban. A kukorica vetési időszakából kicsúszó gazdák szóját vethetnek az üresen maradt területeken, így kedvező nyári időjárás mellett, rekord nagyságú lehet az idei amerikai szójababtermés. A terménypiacokon aggodalmat okoztak azok a hírek, melyek szerint a dél- és az észak-amerikai rekordtermés, valamint a csökkenő kínai kereslet ősszel jelentős felesleg megjelenéséhez vezethet. A félelmek ellenére Chicagóban a jegyzések nem estek jelentős mértékben, a szójabab front havi jegyzése 490 és 500 USD/tonna között mozgott május első napjaiban (hasonlóan az áprilisi szintekhez).

Kína olajnövény és növényi olaj importja továbbra is csökkenést mutat. Az amerikai tavaszi vetésszerkezet mellett ez volt a másik kiemelt téma a terménypiacokon, mert korábban Kína jelentős olajnövény importja tartotta tűzben a piacokat. Az elemzők véleménye szerint az elmúlt fél évben felhalmozott készleteket optimalizálni kell, ezért is töröltek több dél-amerikai szállítmányt április végén. A behozatal visszafogása csak átmeneti lehet a készletek rendezéséig, mert Kína nem önellátó, évente 50-53 millió tonna szójababot importál. India az előző évhez hasonlóan, felvásárolja a törölt szállítmányokat, de a behozatali igénye elmarad a korábban várttól.

Európa több országában hónapok óta tartó szárazság van. Az Oil World a repce németországi termésére vonatkozó korábbi előrejelzését 1 millióval 4,8 millió tonnára, az EU-ét 0,5 millióval 20,1 millió tonnára csökkentette. Május első napjaiban több térségbe érkezett eső, ami enyhítheti a csapadékhiányt, de az alacsony hőmérséklet hátráltathatja a növény fejlődését. A párizsi áru-tőzsdén (MATIF) a repcemag augusztusi jegyzése az elmúlt két hétben a 449 euró/tonnáról folyamatosan 422 euró/tonnára gyengült.

Hazai körkép

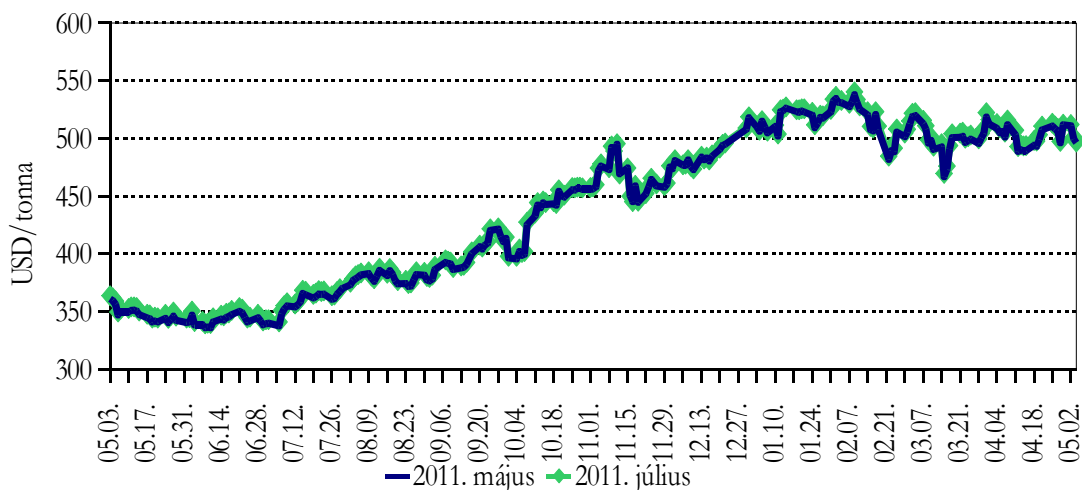
A repce április utolsó heteiben virágzásnak indult. A teljes virágzás a Dunántúlon jó állapotban lévő állományokról árulkodik. Az MgSzH május 2-i jelentése szerint a tervezett 585 ezerből 500 ezer hektár napraforgót vetettek el a magyar gazdák. A május eleji csapadék időben érkezett, de a lehűlés visszavetheti a növény fejlődését.

A BÉT-en a repcemag augusztusi jegyzése 119 ezerről 110 ezer Ft/tonnára csökkent május első napjaiban. A napraforgómag októberi jegyzése 109-110 ezer Ft/tonna szinten van, már lassan egy hónapja.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

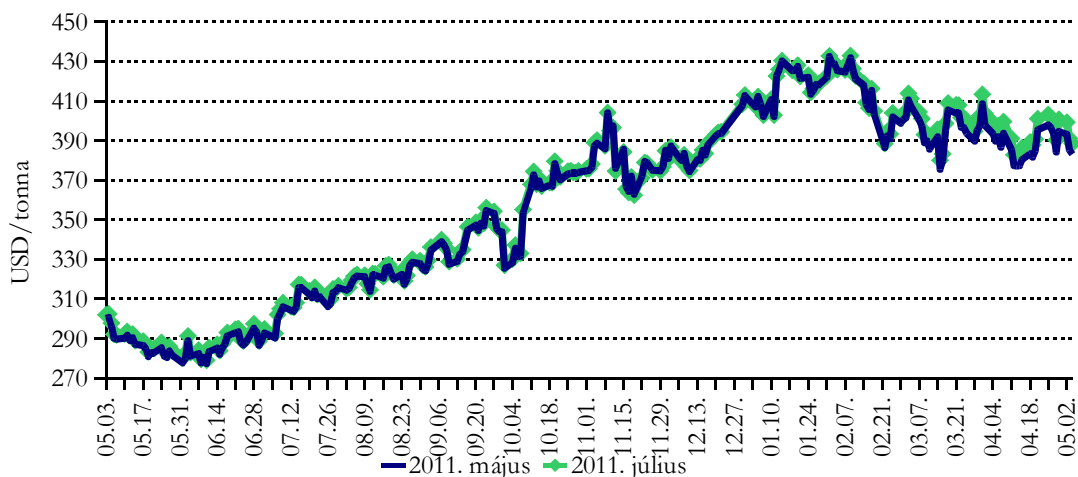

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

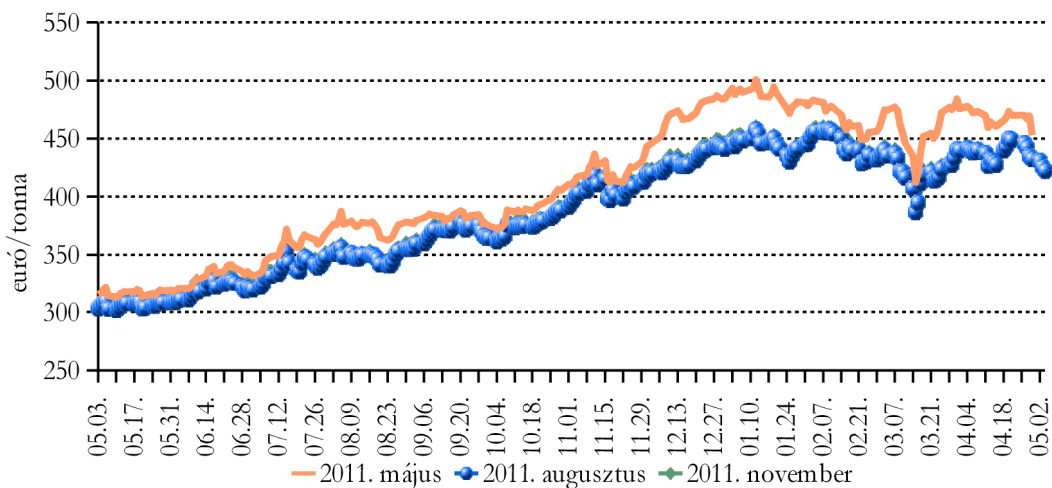
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

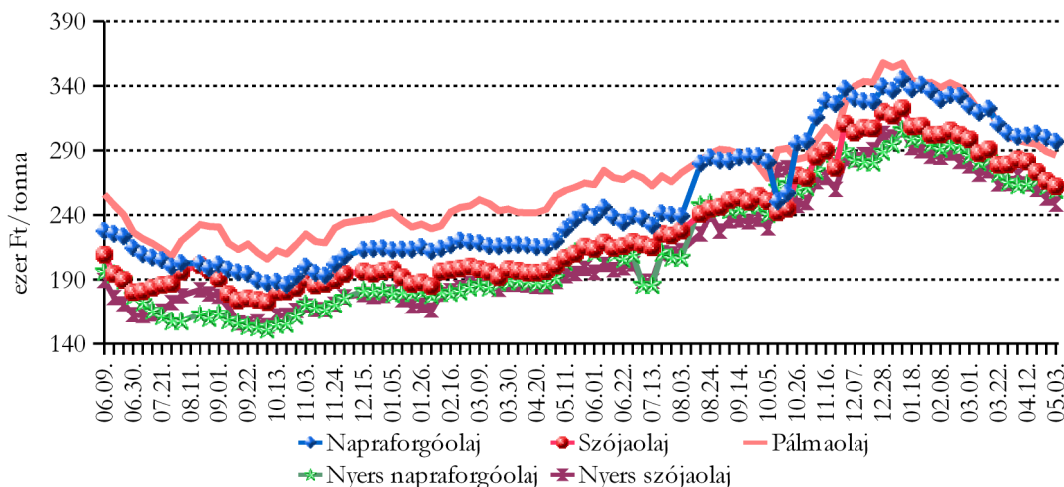
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

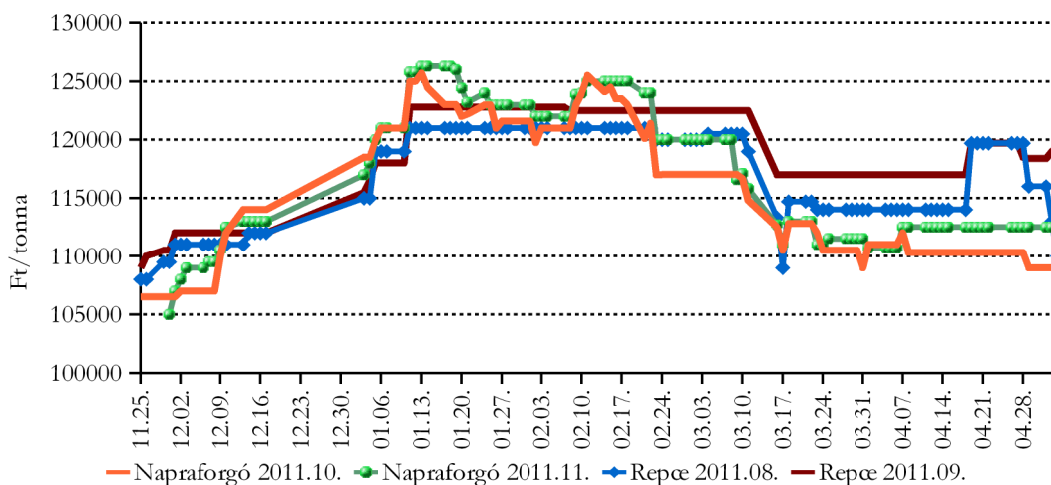
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti
Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2010. április	2011. március	2011. április	2011. április / 2010. április (%)	2011. április / 2011. március (%)
Ipari napraforgómag	tonna	17 432	38 574	20 823	119,45	53,98
	Ft/tonna	80 184	130 718	125 759	156,84	96,21
Repce	tonna	19 485	19 920	15 110	77,55	75,86
	Ft/tonna	75 682	111 517	107 871	142,53	96,73
Nyers napraforgóolaj	tonna	187	129	193	103,33	149,78
	Ft/tonna	185 868	296 219	278 663	149,93	94,07
Napraforgódara	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/tonna	-	-	-	-	-
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-04-19	-	-	268 199	-	-
	2011-04-26	230 432	-	262 695	-	-
	2011-05-03	-	-	259 852	-	-
Repceolaj	2011-04-19	-	280 907	-	-	-
	2011-04-26	-	277 914	-	-	-
	2011-05-03	-	277 704	-	-	-
Szójaolaj	2011-04-19	-	-	260 173	237 938	-
	2011-04-26	-	-	253 431	231 680	-
	2011-05-03	-	-	248 743	225 537	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

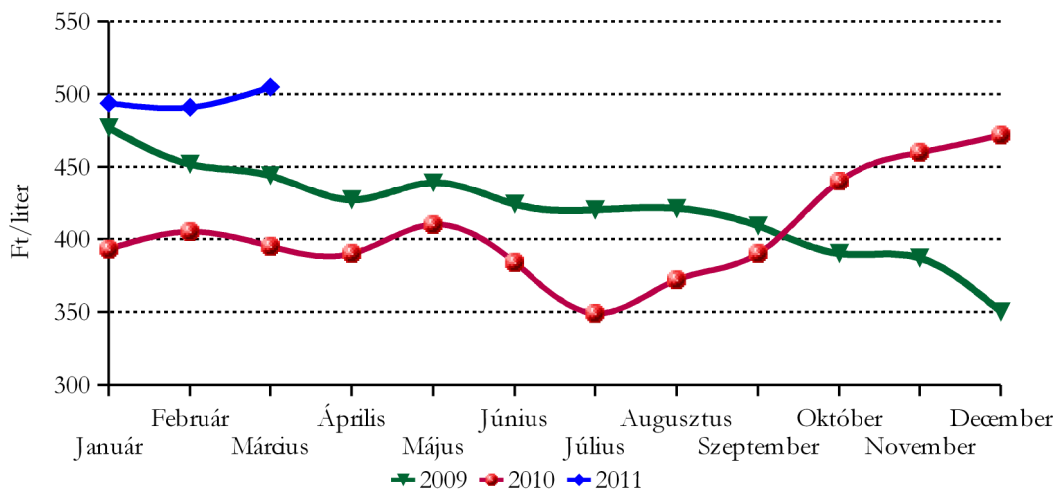
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-04-19	-	-	115 707	125 290
	2011-04-26	-	-	114 474	117 856
	2011-05-03	-	-	114 388	-
Napraforgódara**	2011-04-19	-	-	54 175	-
	2011-04-26	-	-	53 598	-
	2011-05-03	-	-	53 557	-
Repce	2011-04-19	125 337	-	123 064	108 519
	2011-04-26	124 399	-	121 753	114 758
	2011-05-03	112 602	113 965	121 661	-
Repcedara**	2011-04-19	-	-	54 175	-
	2011-04-26	-	-	53 598	-
	2011-05-03	-	-	53 557	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- Az előrejelzések szerint a globális cukormérleg pozitív lesz a 2010/2011. gazdasági évben.
- A londoni és a New York-i árutőzsdén a fehér- és a nyerscukor front havi jegyzése tovább csökkent 2011 áprilisában.
- Az EU Bizottság előrejelzése alapján az EU-ban a cukorrépa termésátlaga várhatóan 68,9 t/ha lesz 2011-ben, amely 3%-kal magasabb az előző évihez viszonyítva.
- Az MgSzH május 2-i jelentése szerint Magyarországon 14,6 ezer hektáron végeztek a cukorrépa vetésével.

Világpiaci helyzet

A londoni és a New York-i árutőzsdén a fehér- és a nyerscukor front havi jegyzése tovább csökkent áprilisban (1-4. ábra). Ezt több tényező okozta: a legfrissebb jelentések szerint Indiában normál erősségű dél-nyugati monszun várható 2011-ben. Ennek hatására kedvező cukorkibocsátás várható, a cukor ára nem emelkedik, ami nem növeli tovább az inflációt. India a globális cukorkibocsátás közel 16%-át adhatja a 2010/2011. gazdasági évben. További árleszorító hatást gyakorolt a globális cukorpiacon, hogy a világ második legnagyobb cukorexportőr országa, Thaiföld kibocsátása 12%-kal haladhatja meg a 2010/2011. gazdasági évben az előzőt. A termelési többlet lehetővé teszi, hogy az ország kielégítse az ausztrál és a japán természeti katasztrófák, valamint a brazil betakarítás közel egy hónapos késése miatt kialakult, növekvő cukorkeresletet.

A globális cukortermelés és fogyasztás előrejelzése a 2010/2011. gazdasági évben

millió tonna

	Termelés	Fogyasztás	Termelés - fogyasztás	Termelés/ fogyasztás %
ISO	168,0	167,9	0,2	100,1
F.O. Licht	166,9	164,1	2,8	101,7
ABARES	167,9	167,7	0,2	100,1

Forrás: ISO

A globális cukorárak további csökkenhetnek 2011 májusában, mivel április közepén Brazíliában 90 malom elkezdte a cukornád vágását, és várhatóan 200 további csatlakozik az elkövetkező hetekben.

A globális cukormérleg a Nemzetközi Cukorszervezet (ISO) és az F.O. Licht előrejelzése mellett, az Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálko-

dási Tudományok Hivatala (ABARES) előrejelzése szerint is enyhén pozitív lesz a 2010/2011. gazdasági évben.

Európai kitekintés

Európában a cukorrépa fejlődése 2011 tavaszán megfelelően alakul, csak Olasz- és Oroszországban kezdték a szokásosnál később a vetést. A Bizottság előrejelzése alapján az EU-ban a termésátlag 3%-kal, 68,9 t/ha-ra nőhet 2011-ben az előző évihez képest. Ez az elmúlt öt év átlagát 4,7%-kal haladhatja meg. A 2010. év szélsőséges időjárási körülményeivel szemben kedvezőbbek a kilátások az EU északi és közép-európai országaiban. A cukorrépa termésátlaga (5. ábra) Finnországban 37,1 t/ha (+17,8% 2010-hez képest), Szlovákiában 55,4 t/ha (+8,9%), Csehországban 58,3 t/ha (+7,3%) lehet. Várhatóan csökken a termésátlag Görögországban (70,1 t/ha, -13,7%), az Egyesült Királyságban (65,9 t/ha, -9,6%), Olaszországban (57,2 t/ha, -4,7%) és Hollandiában (69,6 t/ha, -4,1%). Olaszországban a termőterület zsugorodásával is számolni kell, ami a gabonafélék árának emelkedésére vezethető vissza.

Az EU a kvóta feletti cukor 2011 márciusában elfogadott 650 ezer tonnás kivitelét 700 ezer tonnával, 1350 ezer tonnára emelte a 2011/2012. gazdasági évre vonatkozóan.

Az EU-n kívüli európai országok a teljes európai cukortermelés (25 millió tonna a 2010/2011. gazdasági évben) közel 40%-át adják. Oroszországban és Ukrajnában a cukorrépa előző évinél nagyobb vetésterülete a termelés növekedését okozhatja 2011-ben. A termőterület Oroszországban 1,4%-kal, Ukrajnában 14%-kal bővíthet 2011-ben az előző évhez viszonyítva. Oroszországban 1,2 millió, Ukrajnában 570 ezer hektáron tervezik a cukorrépa vetését az idén.

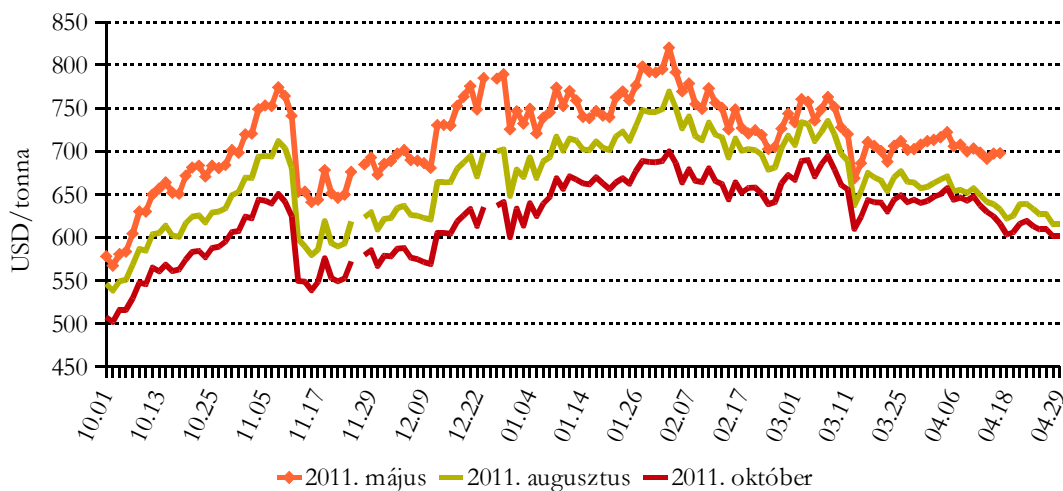
Hazai körkép

Az MgSZH május 2-i jelentése szerint 14,6 ezer hektáron végeztek a cukorrépa vetésével, ami a tervezett terület 102%-a. Az előző évben 13,9 ezer hektár volt a vetésterület. A termőterület 75%-a Dunántúlon található, mely annak köszönhető, hogy az egyetlen hazai cukorgyár Kaposváron helyezkedik el.

A kristálycukor magyar, lengyel, szlovén, cseh és szlovák fogyasztói árát a nemzeti statisztikai hivatalok által közzétett országos átlagárak alapján összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy az elmúlt években a kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára Magyarországon döntően alacsonyabb volt, mint a megfigyelt országokban (6. ábra). A lengyel áfa nélküli fogyasztói ár jelentősen emelkedett 2011 márciusában (299 Ft/kg), így a vizsgált tagállamok közül a legmagasabb volt. A fogyasztók viszont Magyarországon juthattak a legdrágábban a termékhez 2011 márciusában (7. ábra). A megfigyelésbe vont országok közül az alkalmazott áfa-kulcs Magyarországon 25%, míg Lengyelországban 8%, Csehországban 5%, Szlovákiában 19%, Szlovéniában 8,5% mértékű a 2011. évben.

1. ábra

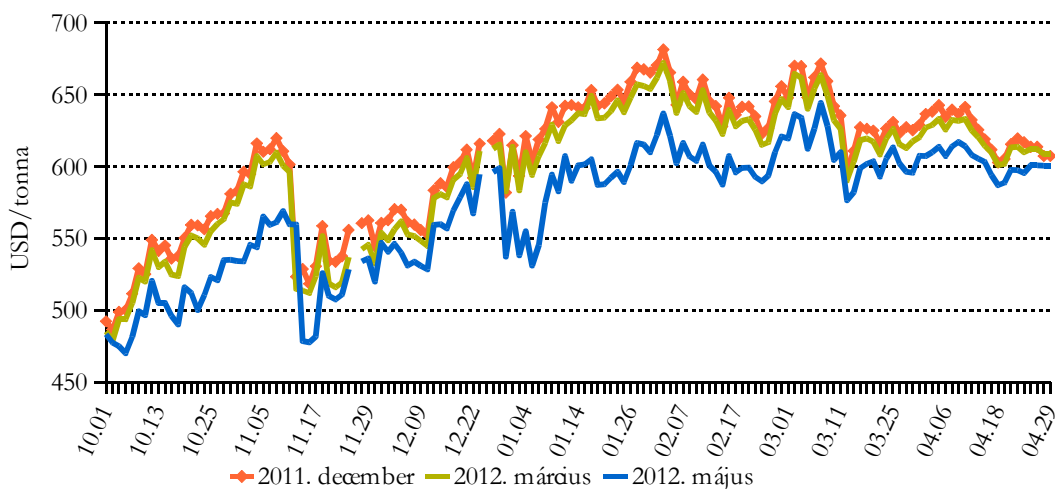
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

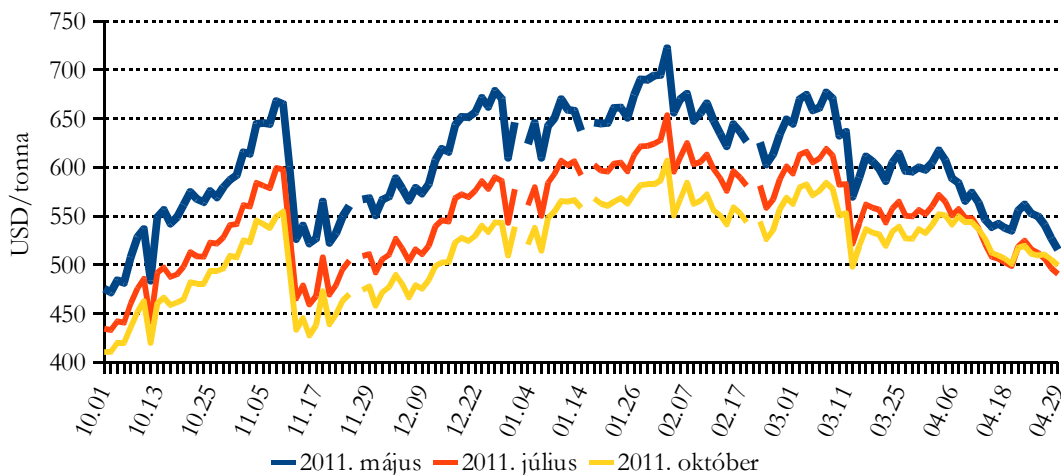
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

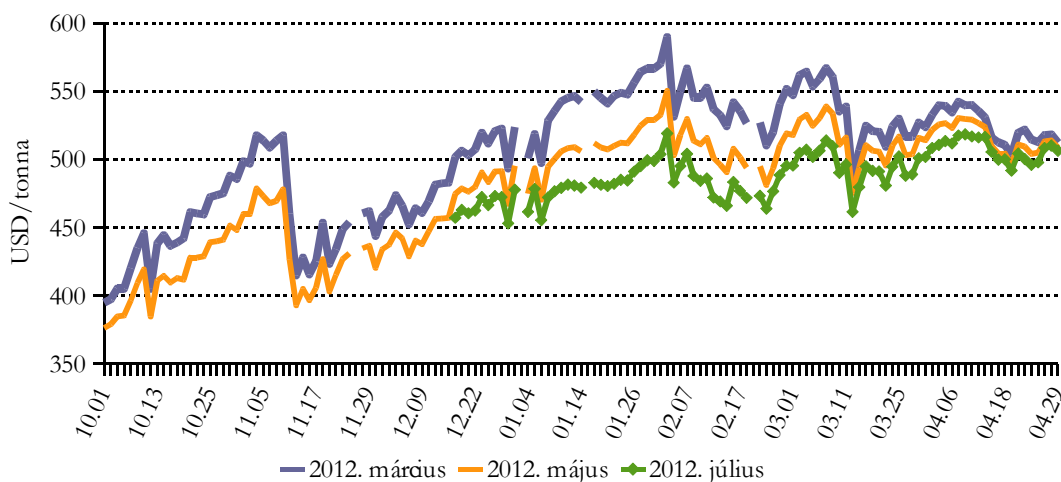
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

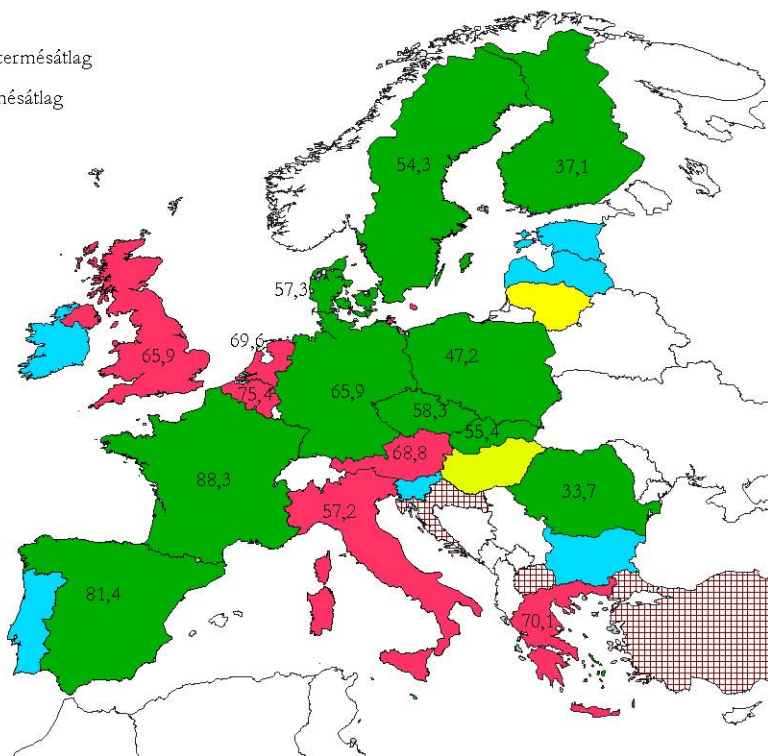
Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

A cukorrépa várható termésátlaga az EU-ban (2011)

tonna/ha

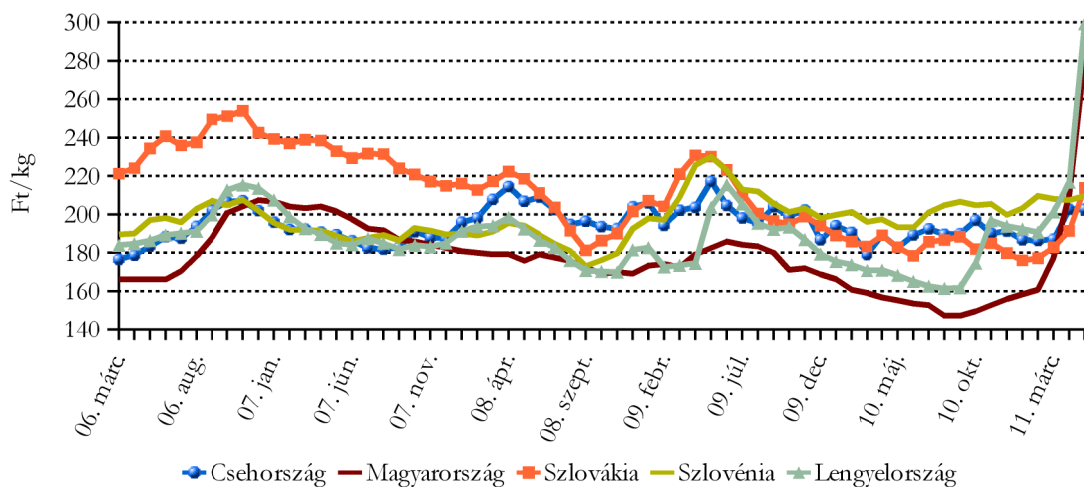
- Az előző évinél alacsonyabb termésátlag
- Az előző évinél nagyobb termésátlag
- Nincs adat
- Nincs kvótája
- Tagjelölt országok
- Nem EU tagország

Forrás: EU Bizottság

6. ábra

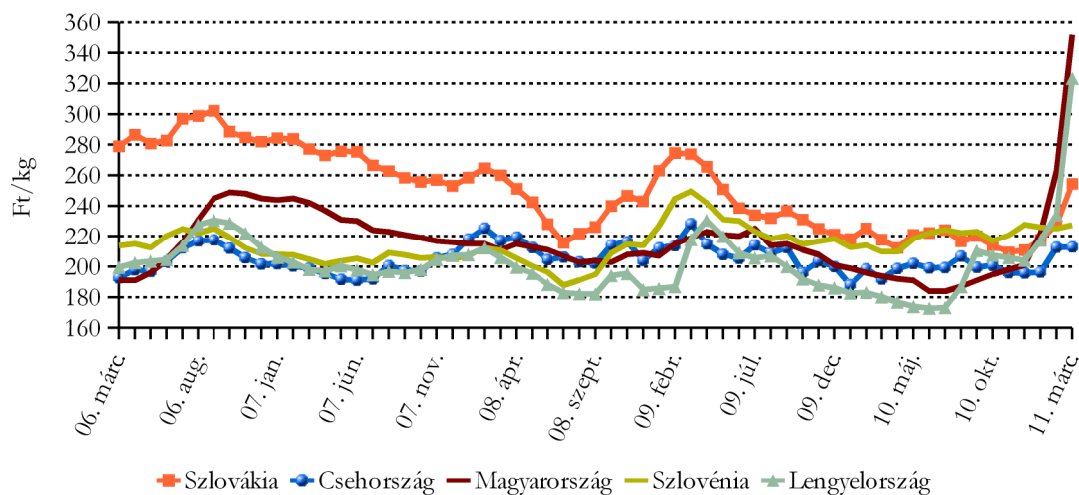
A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

7. ábra

A kristálycukor fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>